Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

Савецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 111 (7552) СУБОТА 20 ЛІСТАПАДА 1943 г.

Цана 20 кап.

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

Нам неабходна поўнасцю ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў у раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі. Гэта вялікая, агульнанародная задача. Мы можам і павінны вырашыць гэту цяжкую задачу за кароткі тэрмін.

(І. СТАЛІН).

ЗАГАД
ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА
Генералу арміі РАКАСОЎСКАМУ

Войскі БЕЛАРУСКАГА фронта, у выніку імклівага наступлення рухомых злучэнняў і пяхоты, у ноч на 18 лістапада пасля трохдзённых жорсткіх баёў авалодалі горадам РЭЧЫЦА—вялікім вузлом камунікацый і важным апорным пунктам абароны немцаў на правым беразе сярэдняга цячэння ДНЯПРА.

У баях за авалоданне горадам РЭЧЫЦА вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта БАТАВА, генерал-лейтэнанта РАМАНЕНКА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕВА, танкісты генерал-маёра танкавых войск ПАНАВА, кавалерысты генерал-маёра КАНСТАНЦІНАВА і лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі РУДЗЕНКА.

Асабліва вызначыліся:

37 Гвардзейская Чырвонасцяжная стралковая дывізія палкоўніка БРУШКО, 162 Сярэдне-Азіяцкая Ноўгарад-Северская стралковая дывізія палкоўніка ЧЭРНЯК, 170 стралковая дывізія палкоўніка ЦЫПЛЁНКАВА, 194 стралковая дывізія палкоўніка ОПЯКІНА, 15 Гвардзейская танкавая брыгада падпалкоўніка КОЖАНАВА, 16 Гвардзейская танкавая брыгада палкоўніка ФІЛІПЕНКА, 23 Глухаўская асобная танкавая брыгада палкоўніка ДЗЯМІДАВА, 218 Дняпроўскі мінамётны полк падпалкоўніка НОВІКАВА, 478 мінамётны полк палкоўніка ОСТАПЕНКА, 543 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк палкоўніка ГАНЧАРУК, 20 Сталінградская знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада палкоўніка ЖЭЛАМСКАГА, 35 Гвардзейская мінамётная брыгада палкоўніка СОБАЛЕВА, 479 мінамётны полк падпалкоўніка ТАРАСАВА, 68 Сеўская асобная пушачная артылерыйская брыгада палкоўніка ТРАЎКІНА, 4 Гвардзейская знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада палкоўніка ЗНАЧЭНКА, 2 Гвардзейская гаубічная артылерыйская брыгада палкоўніка ТЯЛЕГІНА, 3 Гвардзейская зянітная артылерыйская дывізія генерал-маёра артылерыі СЯРЭДЗІНА, 1168 пушачны артылерыйскі полк падпалкоўніка ОГАРКАВА, 220 Гвардзейскі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк маёра БУБЛІКАВА, 2 Гвардзейская Чарнігаўская штурмавая авіяцыйная дывізія палкоўніка КАМАРОВА, 271 Сталінградская начная бамбардыровачная авіяцыйная дывізія палкоўніка БАРЫСЕНКА, 241 бамбардыровачная авіяцыйная дывізія палкоўніка КУРЫЕНКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада РЭЧЫЦА, прысвоіць назву «РЭЧЫЦКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

37-я Гвардзейская Чырвонасцяжная Рэчыцкая стралковая дывізія,

170-я Рэчыцкая стралковая дывізія,

194-я Рэчыцкая стралковая дывізія,

15-я Гвардзейская Рэчыцкая танкавая брыгада,

16-я Гвардзейская Рэчыцкая танкавая брыгада,

23-я Глухаўска-Рэчыцкая асобная танкавая брыгада,

218-ы Дняпроўска-Рэчыцкі мінамётны полк,

478-ы Рэчыцкі мінамётны полк,

543-ці Рэчыцкі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк,

20-я Сталінградска-Рэчыцкая знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада,

35-я Гвардзейская Рэчыцкая мінамётная брыгада,

479-ы Рэчыцкі мінамётны полк,

68-я Сеўска-Рэчыцкая асобная пушачная артылерыйская брыгада,

4-я Гвардзейская Рэчыцкая знішчальная супроцьтанкавая артылерыйская брыгада,

2-я Гвардзейская Рэчыцкая гаубічная артылерыйская брыгада,

3-я Гвардзейская Рэчыцкая зянітная артылерыйская дывізія,

1168-ы Рэчыцкі пушачны артылерыйскі полк,

220-ы Гвардзейскі Рэчыцкі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк,

2-я Гвардзейская Чарнігаўска-Рэчыцкая штурмавая авіяцыйная дывізія,

271-я Сталінградска-Рэчыцкая начная бамбардыровачная авіяцыйная дывізія,

241-я Рэчыцкая бамбардыровачная авіяцыйная дывізія.

1-ы Гвардзейскі Данскі танкавы корпус і 162-ю Сярэдне-Азіяцкую Ноўгарад-Северскую стралковую дывізію, якія ў другі раз вызначыліся ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Сёння, 18 лістапада, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад РЭЧЫЦА,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада РЭЧЫЦА.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза
І. СТАЛІН.

18 лістапада 1943 года.

ЗАГАД
ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА
Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы развіваць наступленне, у двухдзённых упартых баях зламалі супраціўленне праціўніка і да канца 17 лістапада авалодалі аператыўна важным чыгуначным вузлом і вялікім апорным пунктам абароны немцаў—горадам КОРАСЦЕНЬ.

У баях за авалоданне горадам КОРАСЦЕНЬ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ЧЭРНЯХОЎСКАГА.

Асабліва вызначыліся:

226 Глухаўска-Кіеўская стралковая дывізія палкоўніка ПЯТРЭНКА, 280 Чырвонасцяжная Канатопская стралковая дывізія генерал-маёра ГОЛАСАВА, 143 Канатопская стралковая дывізія палкоўніка ЗАІКІНА, 112 Рыльская стралковая дывізія палкоўніка ГЛАДКОВА, 150 Кіеўская асобная танкавая брыгада палкоўніка УГРУМАВА, 130 знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк палкоўніка РАСАМАХІНА, 316 Гвардзейскі мінамётны полк падпалкоўніка ХЛОПЕНКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнням і часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада КОРАСЦЕНЬ, прысвоіць назву «КОРАСЦЕНЬСКІХ».

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

280-я Чырвонасцяжная Канатопска-Корасценьская стралковая дывізія,

143-я Канатопска-Корасценьская стралковая дывізія,

112-я Рыльска-Корасценьская стралковая дывізія,

150-я Кіеўска-Корасценьская асобная танкавая брыгада,

130-ы Корасценьскі знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк,

316-ы Гвардзейскі Корасценьскі мінамётны полк.

226-ю Глухаўска-Кіеўскую стралковую дывізію, якая ў трэці раз вызначылася ў баях з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання ордэнам ЧЫРВОНАГА СЦЯГУ.

Сёння, 18 лістапада, у 23 гадзіны 30 мінут сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад КОРАСЦЕНЬ,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада КОРАСЦЕНЬ.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза
І. СТАЛІН.

18 лістапада 1943 года.

ЗАГАД

ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА

Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта ў выніку імклівага наступлення ў ноч на 19 лістапада авалодалі горадам ОЎРУЧ—важным чыгуначным вузлом на Палескім напрамку.

У баях за авалоданне горадам ОЎРУЧ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ПУХАВА.

Асабліва вызначылася 4 Гвардзейская паветрана-дэсантная дывізія генерал-маёра РУМЯНЦАВА.

У азнаменаванне дасягнутага поспеху 4 Гвардзейскай паветрана-дэсантнай дывізіі прысвоіць назву «ОЎРУЧСКАЙ» і надалей яе называць

4-я Гвардзейская Оўручская паветрана-дэсантная дывізія.

Сёння, 19 лістапада, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія вызвалілі горад ОЎРУЧ, — дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ войскам, якія вызвалілі горад ОЎРУЧ.

Вечная слава героям, паўшым у барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза
І. СТАЛІН.

19 лістапада 1943 года.

СМЕЛАЯ ВЫЛАЗКА

Недалёка ад вузлавой станцыі Б. была вадакачка. Ей немцы надавалі надзвычай важнае значэнне, бо тут усе паравозы запраўляліся вадой.

Вадакачка была ўмацавана 8 дзотамі, абнесена дротавымі загародамі ў тры рады. Гарнізон вадакачкі складаўся з 24 чалавек. Камендантам быў обер-лейтэнант.

Партызаны рашылі вывесці са строю вадакачку. Праз дзяўчыну Сіму яны дакладна ўстанавілі размяшчэнне дзотаў, агнявых кропак, дзе стаяць пасты і калі яны мяняюцца. Высветлілі, што ноччу ўвесь гарнізон знаходзіцца ў дзотах, а раніцай у казармах. Астаюцца толькі паставыя.

Была вылучана група аўтаматчыкаў пад камандаваннем камуніста тав. К. Група тав. М. зрабіла засады вакол вадакачкі. Вылучылі таксама групу падрыўнікоў з 6 чалавек. Кожны баец ведаў, дзе і як яму дзейнічаць.

Калі змяніліся пасты, пачакалі 30 хвілін, а потым ударная група аўтаматчыкаў уварвалася ў казармы. У гэты-ж час пачала дзейнічаць група таварыша М. з засады. Умела выкарысталі момант падрыўнікі. Вадакачка ўзлящела ў паветра.

Партызаны захапілі багатыя трафеі: 3 кулямёты, 16 вінтовак, 150 гранат, звыш 8 тысяч патронаў. 16 гітлераўцаў было забіта, 8 узята ў палон.

Калі аб гэтым даведаўся камендант станцыі, ён сказаў з гараччу: «Лепш-бы яны пусцілі пад адкос некалькі эшалонаў, чым узарвалі гэту вадакачку».

ГОМЕЛЬСКАЯ ОБЛАСЦЬ.

МЫ НЕ ЗАБУДЗЕМ!

Ноччу 1 лютага 1943 г. ў наш пасёлак Зацішша, Касцюковіцкага раёна, уварваліся нямецкія карацелі.

Усіх жыхароў яны сагналі ў адно памяшканне. Мужчын прымусілі пілідь і рубіць дровы, а жанчын—чысціць бульбу для нямецкіх салдат. Потым мужчын пачалі ўводзіць у хлеў і расстрэльваць. Некаторых, як напрыклад Кавалёва І. В., спалілі жывымі. А Кавалёва І. І. нямецкія каты закалолі штыкамі.

Сярод мужчын былі сівыя старыкі, але і з імі не палічыліся нямецкія людаеды. Яны спалілі 85-гадовага Аляксандра Бучынок, 75-гадовага Марка Раманавіча Юрчанку і многіх іншых. Дзевятнаццаць мужчын расстралялі і спалілі жывымі нямецкія каты.

Потым павялі на расстрэл жанчын і дзяцей. Лютасці фашысцкіх ірадаў не было канца.

Мне і некаторым жанчынам удалося ўцячы. Астатніх-жа, якіх дагналі немцы, яны замкнулі ў хляве і спалілі. Дзяцей жывымі кідалі ў агонь.

Гітлераўцы дашчэнту спалілі наш пасёлак. Яны таксама спалілі вёскі Баравая, Мялёк, Гарадок, Дзяржынне, Гразівец і многія іншыя.

Чырвоная Армія, дзякуй ёй, выратавала нас ад лютай смерці. Зноў вярнулася жыццё ў наш маленькі пасёлак. З падвоенай энергіяй мы будзем працаваць, каб дапамагчы Чырвонай Арміі канчаткова дабіць ворага.

А. МЕЛЕХАВА.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 15 ЛІСТАПАДА

На працягу 15 лістапада на КОРАСЦЕНЬСКІМ напрамку нашы войскі авалодалі раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці КАГАНОВІЧ (ХАБНАЕ), раённым цэнтрам Жытомірскай вобласці БАЗАР, а таксама занялі больш 40 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты МАР'ЯНАЎКА, ЯБЛАНЬКА, РАГОЎКА, РУДНЯ ОСУШНЯ, БАЛЬШЫЯ МІНКІ, НЕДАШКІ, САЎЛУКІ, КСАВЕРАЎ, СКУРАТЫ, ВЛАДАЎКА, ЮЗЕФОЎКА.

У раёнах на захад ад ФАСТАВА і на паўднёвы ўсход ад ЖЫТОМІРА нашы войскі адбівалі контратакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка.

На поўдзень і на паўднёвы захад ад РЭЧЫЦЫ нашы войскі, зламаўшы супраціўленне праціўніка, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны КРАСНАСЕЛЛЕ, ХРАБРЫ, РОЎНАЕ, КОРАСТАНЬ, ПАДМОСЦЕ, ДЗЕМЯХІ, МАЛЧАНЫ, КАПАРОЎКА, БУДКА, АНДРЭЕЎКА, РАМАНАЎКА, ОСІПАЎКА, УДАЛЁЎКА, ТІХАНАЎКА і чыгуначнай станцыяй ДЗЕМЯХІ, перарваўшы такім чынам зносіны па чыгуначнай і шасейнай дарогах ГОМЕЛЬ—КАЛІНКАВІЧЫ. У баях праціўнік панёс велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На КЕРЧАНСКІМ паўвостраве нашы войскі прадаўжалі весці бai па пашырэнню плацдармаў у ранейшых раёнах.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 14 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 114 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 19 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 16 ЛІСТАПАДА

На працягу 16 лістапада на КОРАСЦЕНЬСКІМ напрамку нашы войскі занялі больш 60 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты ТАРАСЫ, ЗВІЗДАЛЫ, БУДА КЛЯШЧОЎСКАЯ, ЛОЗНІЦА, ЛЮБАРКА, КАЛІНАЎКА, ОБЫХОДЫ, МЕДЫНАВАЯ СЛАБАДА, ЛІПЛЯНЫ, МЕЛЕНІ, ЗЛОБІЧЫ, ШЭРШНІ, КАВАЛІ, ТУРЧЫНКА і чыгуначныя станцыі ЧАПОВІЧЫ, ТУРЧЫНКА.

У раёнах ФАСТАВА і на паўднёвы ўсход ад ЖЫТОМІРА нашы войскі адбівалі контратакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка.

У раёне РЭЧЫЦЫ нашы войскі авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка БЕЗУЕЎ, ГАРЫВОДЫ, САЛТАНАВА, КРЫНКІ, ЛІЗКІ, БАБІЧЫ, КОРАВАЦІЧЫ, ПЕРАВАЛОКА, ВІШЭМІР, ПЕТРЫЦК і чыгуначнай станцыяй БАБІЧЫ. Як і ў ранейшых баях, праціўнік панёс вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

У раёне на поўнач ад ГОМЕЛЯ нашы войскі вялі баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі СОЖ і авалодалі радам вельмі ўмацаваных пунктаў праціўніка, значна палепшыўшы свае пазіцыі.

На другіх участках фронта — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 15 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 81 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 8 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 17 ЛІСТАПАДА

На працягу 17 лістапада ў звіліне ДНЯПРА, на паўднёвы захад ад ДНЕПРАПЯТРОЎСКА, нашы войскі вялі баі з праціўнікам, у ходзе якіх авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі яго абароны — ВЯСЁЛАЯ ДАЛІНА, КРУТОЙ, НАЙ-ВЕГ, ГУЛЯЙ ПОЛЕ, НЯЎДАЧНАЯ, ТАМАКОЎКА, БАГАЛЮБАЎКА.

У раёне ЖЫТОМІРА і КАРОСТЫШАВА нашы войскі вялі ўпорныя баі з вялікімі сіламі пяхоты і танкаў праціўніка і пад яго націскам пакінулі некалькі насялёных пунктаў.

На КОРАСЦЕНЬСКІМ напрамку нашы войскі авалодалі раённым цэнтрам Жытомірскай вобласці НАРОДЗІЧЫ, а таксама занялі больш 30 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты САРНОВІЧЫ, ТАТАРНОВІЧЫ, ХАДАКІ, МЕЖЫРЫЧКА, НЯМІРАЎКА, СЫНГАЙ, ЗУБАЎШЧЫНА, НАВАКІ, КОЗІНАЎКА.

У раёне ніжняга цячэння ракі ПРЫПЯЦЬ нашы войскі авалодалі раённым цэнтрам Кіеўскай вобласці ЧАРНОБЫЛЬ, а таксама занялі насялёныя пункты ЧАМЯРЫСЫ, АСАРЭВІЧЫ, КАЛЫБАНЬ, ПАСУДАВА, КРЫВАЯ ГАРА, ЗАЛЕССЕ, ЗАПОЛЛЕ, НАВАСЁЛКІ.

У раёне РЭЧЫЦЫ нашы войскі авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка ПЕРАСВЯТАЕ, РЭБУСА, ДЗЕРАЖНЯ, РЭЧЫЦКАЯ РУДНЯ, АЗЕРШЧЫНА і вялі баі на заходніх ускраінах горада РЭЧЫЦА.

На поўнач ад ГОМЕЛЯ нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі СОЖ і палепшылі свае пазіцыі.

На другіх участках фронта—разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 16 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 146 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 14 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 18 ЛІСТАПАДА

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы развіваць наступленне, у двухдзённых упартых баях зламалі супраціўленне праціўніка і да канца 17 лістапада авалодалі горадам і чыгуначным вузлом КОРАСЦЕНЬ.

У раёне ЖЫТОМІРА і КОРАСТЫШАВА нашы войскі адбівалі атакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка. У ходзе баёў праціўнік панёс велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

Войскі БЕЛАРУСКАГА фронта, у выніку імклівага наступлення рухомых злучэнняў і пяхоты, у ноч на 18 лістапада пасля трохдзённых жорсткіх баёў авалодалі горадам РЭЧЫЦА. Прадаўжаючы наступленне, войскі фронта занялі больш 30 насялёных пунктаў, сярод якіх раённы цэнтр Палескай вобласці ВАСІЛЕВІЧЫ і вялікія насялёныя пункты БАЛАШОЎКА, ГАВЕНАВІЧЫ, БУДКА ШЫБЕНКА, СТАРОЕ КРАСНАЕ, НОВАЕ КРАСНАЕ, ВАСІЛЬКОВА, ГАЛАЎКІ. Пад ударамі нашых войск праціўнік панёс велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На працягу 18 лістапада ў раёне ніжняга цячэння ракі ПРЫПЯЦЬ нашы войскі вялі баі з праціўнікам, у ходзе якіх занялі некалькі насялёных пунктаў і сярод іх СТАРЫЯ і НОВЫЯ ХРАКОВІЧЫ, ЛЕЛЕЎ, БАЛЬШОЙ і МАЛЫ КАРАГОД, ЖАЛНІРАЎКА, ІЛЫНЦЫ, РУДНЯ ІЛЬІНСКАЯ.

У звіліне ДНЯПРА, на паўднёвы захад ад ДНЕПРАПЯТРОЎСКА, нашы войскі прадаўжалі весці баі з праціўнікам, у ходзе якіх палепшылі свае пазіцыі.

На другіх участках фронта—разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 17 лістапада нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 75 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 13 самалётаў праціўніка.

НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ. Разбітая тэхніка нямецка-фашысцкіх акупантаў.

НОВЫ ДЗЕНЬ КАСЦЮКОВІЧ

ЗНОЎ ЖЫВЁМ ПА-КАЛГАСНАМУ

Да акупацыі нашага раёна нямецкімі захопнікамі я чатыры гады працаваў калгасным брыгадзірам. Дні, праведзеныя пад немцам,—страшныя дні. Але мы заўсёды цвёрда верылі, што Чырвоная Армія прагоніць немца з нашай зямлі і ў нашу вёску зноў вернецца свабоднае, калгаснае жыццё. Каб наблізіць гэты чаканы дзень, мы ўсімі сродкамі дапамагалі партызанам у іх цяжкай барацьбе з акупантамі. У нашай вёсцы партызаны заўсёды знаходзілі прытулак, сяляне забяспечвалі іх прадуктамі.

Праз некалькі дзён пасля вызвалення нашага раёна ад нямецкага ярма ў вёсцы аднавіўся калгас. Мяне зноў прызначылі брыгадзірам чацвертай брыгады. Справа для мяне знаёмая. Перш за ўсё мы абсталявалі канюшню, ацяплілі яе, а потым абагулілі коней, сельскагаспадарчы інвентар.

Работа і жыццё ідуць цяпер у нас па-калгаснаму. Правялі зяблевае ворыва, рамантуем дарогі, масты. У брыгадзе заведзен улік працадзён. Найбольш працадзён выпрацавалі калгаснікі Аляксандр Зуеў і Владзімір Мельнікаў.

Рыхтуючыся да веснавой сяўбы, мы праводзім засыпку насення, хутка распачнем рамантаваць інвентар.

Людзі ўздыхнулі цяпер поўнымі грудзьмі і з прагнасцю ўзяліся за аднаўленне калгаснай гаспадаркі.

Іван КУРЫЛЕНКА,
брыгадзір калгаса «Іскра», Бялынкавіцкага сельсовета.

АРГАНІЗАВАНА БІБЛІЯТЭКА

КАСЦЮКОВІЧЫ. У раённым цэнтры арганізавана бібліятэка. У бібліятэцы налічваецца покуль-што каля 100 тамоў кніг палітычна-мастацкай літаратуры. Бібліятэка кожны дзень папаўняецца. Многа кніг прыносіць насельніцтва.

АКРУЖЫМ ЛЮБОЎЮ І КЛОПАТАМІ ВОІНАЎ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

За час свайго гаспадарання ў нашым раёне і пры адступленні нямецкія акупанты спалілі больш 2.500 дамоў калгаснікаў, 65 школ, 3 больніцы, 5 памяшканняў сельсаветаў, 19 памяшканняў сельпо, 3 вінакураныя і 4 смалакураныя заводы і многа іншых грамадскіх будынкаў. Ад такіх вёсак, як Кавычачы, Панькаўская Буда, Барэйкі і іншыя, засталіся толькі назвы.

Нямецкія людаеды расстралялі больш 1100 чалавек. Толькі за адзін дзень 22 сакавіка 1943 года ў горадзе Касцюковічы гітлераўцы расстралялі 18 сем'яў у колькасці 156 чалавек. Расстралялі за тое, што іх мужы, браты, бацькі і сыны не схілілі галавы перад нямецкімі прыгнятальнікамі.

Надоўга застануцца ў нашай памяці словы гордай патрыёткі Лідзіі Афончанка, якая, ідучы на смерць са сваімі чатырма дзяцьмі, крыкнула сябрам і таварышам: «Не плачце, мы паміраем за радзіму, за Сталіна! За нас адпомсцяць». У апошнія мінуты свайго жыцця яна не заплакала перад ворагам, яна суцяшала сваіх дзяцей: «Дзеткі мае, дзеткі! Мак мой нерасцвіўшы. Скосіць ненавісны вораг вашы галоўкі светлыя. Але бацька са сваімі сябрамі адпомсціць гэтым галаварэзам за ўсіх нас».

Агністыя словы патрыёткі прагучэлі, як набат, клічучы змучаны народ на барацьбу з прыгнятальнікамі. У партызанскія атрады пайшлі тысячы людзей. За нявінную кроў дзяцей, жанчын і старыкоў фашысты расплачваліся рэкамі сваёй паганай крыві.

Зноў над нашай зямлёй засвяціла сонца. Настаў шчаслівы час вызвалення. Але пакуль-што вызвалена толькі частка нашай рэспублікі. У нямецкай няволі яшчэ стогнуць нашы браты і сёстры. Каб наблізіць вызваленне ўсёй нашай зямлі, усіх нашых людзей, мы абавязаны яшчэ больш і лепш працаваць, падпарадкаваць усе нашы імкненні адной мэце—усё для фронта, усё для перамогі.

Ужо другі месяц, як наш раён вызвалены з нямецкага ярма. З першага-ж дня вызвалення працоўныя раёна актыўна ўзяліся за аднаўленне разбуранай ворагам гаспадаркі. За гэты час адноўлена 155 калгасаў. Абагулена больш 3.000 коней, 43 валы, 3.693 плугі, 2.869 боран, 1.378 калёс і іншы сельскагаспадарчы інвентар. Пачаліся заняткі ў адрамантаваных 32 школах. У раённым цэнтры адкрыта больніца на 100 ложкаў, а ў вёсках адкрыты чатыры ўрачэбныя пункты. У 4 МТС ідзе рамонт трактароў і іншага інвентара, які ўдалося схаваць ад ворага. Працуюць млыны, заводы. Для дзяцей-сірот, бацькі якіх загінулі ад рук фашысцкіх катаў, мы адкрылі дзіцячы дом, у якім знаходзяцца 134 дзіцяці. Мы абсталявалі дом інвалідаў, у якім знайшлі цёплы куток і забяспечанае жыццё 32 інваліды айчыннай вайны, якія пралівалі сваю кроў у баях за Радзіму.

Але наперадзе яшчэ вялікая работа. І мы ўсе, як адзін, гатовы працаваць, не пакладаючы рук, на карысць нашай радзімы. Мы поўны ўдзячнасці нашай гераічнай Чырвонай Арміі, якая вырвала нас з крывавых лап фашыстаў, вярнула нас у шчаслівую сям'ю народаў Совецкага Саюза. У знак гарачай удзячнасці мы, працоўныя Касцюковіцкага раёна, рашылі паднесці сваім вызваліцелям скромны падарунак.

Да 26-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэвалюцыі мы сабралі і завезлі на фронт для байцоў і афіцэраў, якія вызвалілі ад фашысцкай няволі наш раён, 332 пары шарсцяных пальчатак, 56 пар наскоў, 1.352 рушнікі, 332 насавыя хусткі, 359 кісетаў з махоркай, 31 шарф, 754 пасылкі, 2.670 яек, 640 курэй, 153 бутэлькі гарэлкі і многа іншых прадуктаў. Збор падарункаў, асабліва цёплых рэчаў, для нашых вызваліцеляў працягваецца. Кожны калгаснік, кожны працоўны нашага раёна прыме ўдзел у гэтай справе і сваім скромным падарункам дапаможа нашым чырвоным воінам хутчэй гнаць фашысцкую нечысць з нашай зямлі.

Мы заклікаем усіх працоўных нашай вобласці паследваць нашаму прыкладу і арганізаваць збор цёплых рэчаў для воінаў-вызваліцеляў.

Няхай нашы доблесныя воіны заўсёды адчуваюць, што за іх плячыма стаіць уся краіна, што ўвесь народ благаслаўляе іх на вялікую справу вызвалення нашых братоў і сёстраў, якія за лініяй фронта стогнуць яшчэ ў фашысцкай няволі.

Па даручэнню раённай нарады дэлегатаў, якія прыбылі з калгасаў з падарункамі для Чырвонай Арміі, пісьмо падпісалі: Мурачова, Карпава, Азарэнка, Ветрава, Луфераў, Храмкова, Васенкова, Калецкая, Макарэнка, Рухманкова.

ЯК РОДНЫХ СЫНОЎ, СУСТРАКАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ ДОБЛЕСНЫХ ВОІНАЎ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. ЖАНЧЫНЫ ЧАСТУЮЦЬ СВАІХ ВЫЗВАЛІЦЕЛЯЎ.

Малюнак мастака **Н. Дзмітрыева.**

ГОРАД ЗАЛЕЧВАЕ РАНЫ

Абудзілася жыццё ў Касцюковічах. З вялікім энтузіязмам узяліся жыхары за аднаўленне гаспадаркі, па-зверску разбуранай нямецкімі катамі.

Горад залечвае раны. Кожны дзень уступае ў строй якое-небудзь прадпрыемства або ўстанова. Пушчан у ход промкамбінат, з 8-га кастрычніка ва ўстановах з'явілася электрычнае асвятленне. Пачалі працаваць млын, скураны завод і парыкмахерская. Арганізавана работа шавецкай, кавальскай і калёснай майстэрняў.

Вялікая ўвага звернута на грамадскае харчаванне. Пачалі працаваць дзве сталовыя і пякарня. Адрамантаван і хутка будзе адкрыт магазін.

Беларуская дзетвара зноў села за парты — адкрылася сярэдняя школа. Адкрыта гарадская бібліятэка, адрамантаван дом соцыялістычнай культуры. МТС ужо адрамантавала 4 трактары і 8 плугоў.

Жыхары, у якіх немцы спалілі хаты, атрымалі кватэры. Насельніцтву аказваецца медыцынская дапамога—працуе гарадская больніца.

Работу па наладжванню разбуранай гарадской гаспадаркі ўзначаліў наш актыў. Так, напрыклад, упаўнаважаны Кротаў Пракоп за кароткі тэрмін здолеў навесці парадак на вуліцы Студзянецкая Слабада і цяпер утрымлівае яе ў парадку.

Працы ў нас непачаты край. Мы прымаем усе меры, каб за кароткі тэрмін залячыць раны, нанесеныя нямецкімі варварамі, каб у нашым горадзе зноў струменіла жыццё.

Г. ГУРЭВІЧ,
старшыня Касцюковіцкага горсовета.

ПЕРШЫ КІРМАШ

КАСЦЮКОВІЧЫ. 24 кастрычніка ў раёне адбыўся першы кірмаш. Сяляне прывезлі хлеб, сала, свіней, мяса, яйкі, цыбулю і іншыя прадукты. Мясцовыя ганчары прадавалі гаршкі, жбанкі і г. д. Кірмашы цяпер адбываюцца кожны тыдзень.

У АВАНГАРДЗЕ

У час нямецкай акупацыі ў нашым раёне дзейнічалі комуністы-падпольшчыкі, якія накіроўвалі і ўзмацнялі партызанскі рух. Вялікая работа імі праводзілася сярод насельніцтва: сабатаж мерапрыемстваў нямецкіх улад, зрыў паставак прадуктаў і ўгону працоўных у рабства.

Лепшымі арганізатарамі падпольнай работы з'явіліся комуністы тт. Чарнагузаў, Нарчук, Афончанка. Асабістым прыкладам і адвагай яны выхавалі дзесяткі партызан, зрабілі іх сапраўднымі народнымі мсціўцамі.

Хутка раслі партызанскія атрады, злучэнні. Партызанскі рух ахапіў шырокія пласты насельніцтва. Трэба было весці каардынацыю дзеянняў брыгад і атрадаў. Такім кіруючым цэнтрам з'явіўся падпольны райком партыі.

Насельніцтва паўстала на ўзброеную барацьбу супроць ненавісных захопнікаў. У атрадах нехапала зброі, а людзі ўсё ішлі ды ішлі. Многія здабывалі зброю самі, або прыходзілі з паляўнічымі стрэльбамі, з нажамі, з сякерамі.

Перад райкомам паўстала задача: дапамагчы камандаванню атрадаў выхаваць новых партызан, якія яшчэ не прайшлі суровай партызанскай школы. Райком перыядычна праводзіў інструктаж лектараў, дакладчыкаў, агітатараў, даваў указанні аб метадах выхаваўчай работы, пашыраў лепшы вопыт агітацыйнай работы ва ўсе атрады. Комуністы заўсёды служылі прыкладам мужнасці і адвагі, яны паміралі ў баю героямі, але не адступалі.

Вялікая агітацыйна-масавая работа праводзілася сярод насельніцтва. Райком партыі выпускаў падпольную раённую газету, лістоўкі. Насельніцтва зачытвала іх да дырак. Партызанскі актыў райкома партыі правёў звыш 200 дакладаў і лекцый.

Па пытаннях каардынацыі дзеянняў атрадаў райком стварыў ваенна-аператыўную групу з найбольш падрыхтаваных камандзіраў, якая і з'явілася баявым цэнтрам раёна.

У выніку крапатлівай работы комуністаў-падпольшчыкаў і баявых дзеянняў партызан амаль увесь раён быў ачышчан ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У руках ворага заставаўся толькі адзін раённы цэнтр і трохкіламетравая зона вакол яго. Чыгунка была паралізавана, на ёй за два гады было ўзарвана каля 50 паяздоў. На дарогах раёна былі разбіты дзесяткі аўтамашын з грузамі і салдатамі. Мы сарвалі планы нямецкіх захопнікаў па ўгону насельніцтва ў рабства. Ім удалося пагнаць толькі 110 чалавек. Не атрымалі фашысты і сельскагаспадарчых прадуктаў. Вораг налятаў на бліжэйшыя вёскі, хапаў хлеб, забіваў насельніцтва, паліў будынкі, але такія вылазкі дорага каштавалі фашыстам: партызанская куля сачыла немца ўсюды.

Пад ударамі Чырвонай Арміі немцы адыходзілі на захад, набліжаўся дзень вызвалення раёна ад нямецкага іга. Перад партарганізацыяй паўстала задача: перашкодзіць ворагу знішчаць народнае дабро, перашкодзіць яму гнаць у няволю людзей. Райком выпусціў спецыяльныя лістоўкі, паслаў у вёскі людзей, якія заклікалі насельніцтва хавацца ў лясах, хаваць ад немцаў усю маёмасць і жывёлу, дапамагаць Чырвонай Арміі. У спецыяльных лагерах, куды не маглі пранікнуць акупанты, было сабрана звыш 2.000 чалавек ваеннаабавязаных, якія цяпер уліліся ў рады Чырвонай Арміі.

Партызанскія атрады вылучылі спецыяльныя групы для барацьбы з падпальшчыкамі, а асноўныя сілы наносілі ўдары па адыходзячаму праціўніку. У раёне было захавана ад угону ўсё насельніцтва, а таксама нам удалося зберагчы коней, кароў і астатнюю жывёлу. З 200 насялёных пунктаў фашысты паспелі спаліць 40.

Самым выдатным днём у жыцці працоўных раёна быў дзень сустрэчы з Чырвонай Арміяй. Не апісаць урачыстасці насельніцтва ў гэты хвалюючы момант сустрэчы з байцамі і афіцэрамі арміі-вызваліцельніцы! Людзі плакалі ад радасці. Яшчэ недалёка ішоў бой, а насельніцтва выходзіла з лясоў і частавала сваіх вызваліцеляў малаком, гароднінай.

27 верасня партарганізацыя раёна вышла з падполля і адразу-ж узялася за аднаўленне народнай гаспадаркі.

Насельніцтва дапамагае Чырвонай Арміі ўсім, чым можа. За кастрычнік наш раён здаў у фонд Чырвонай Арміі 3.500 тон бульбы, 700 тон хлеба, 140 тон мяса і многа іншых прадуктаў. Апрача таго працоўныя пасылаюць слаўным воінам цёплую вопратку і іншыя падарункі.

З вялікім энтузіязмам працоўныя ўзяліся за аднаўленне чыгункі, грунтавых дарог, мастоў. Тэрміны будаўніцтва скарачаюцца ў тры—чатыры разы.

У першыя-ж дні вызвалення перад райкомам паўстала вялікая задача: укамплектаваць совецкі апарат і ўмацаваць яго. На кіруючыя пасты вылучаюцца людзі, правераныя, вывучаныя райкомам яшчэ ў падполлі. На пасадах старшынь сельсоветаў, калгасаў—здольныя таварышы, якія за кароткі час змаглі арганізаваць людзей на аднаўленне народнай гаспадаркі. У раёне адноўлены ўсе калгасы, працуюць 32 школы, больніца, райпромкамбінат, электрастанцыя, млын і іншыя прадпрыемствы.

У грандыёзнай стваральнай працы, як і ў час падполля, у авангардзе ідуць комуністы.

В. І. СЫРАМЯТНІКАЎ,
сакратар Касцюковіцкага РК КП(б)Б.

ПАДРУЧНІКІ ДЛЯ БЕЛАРУСКІХ ШКОЛ

Зданы ў друк і хутка будуць накіраваны школам вызваленых раёнаў праграмы пачатковых школ на беларускай мове і падручнікі па геаграфіі для 3 і 4 класаў. Рыхтуецца падручнік па прыродазнаўству. Выходзіць з друку зборнік арыфметычных задач.

Беларускія аўтары прыступілі да работы па складанню падручнікаў для пачатковых і сярэдніх школ. Так, Алеся Александровіч працуе над падручнікам па літаратурнаму чытанню для чацвертага класа. Над чытанкай для трэцяга класа працуе тав. Ясюнас, тав. Шапялевіч—над граматыкай.

АДКРЫТ ДЗІЦЯЧЫ ДОМ

КЛІМАВІЧЫ. Для дзяцей партызан, бацькі якіх закатаваны фашыстамі, у раёне адкрыт дзіцячы дом. Домам загадвае дэпутат горсовета Марыя Акімаўна Андрэева. Прыняты першыя 23 дзіцяці, сярод іх чацвёра дзяцей бясстрашнага народнага мсціўцы, камандзіра партызанскага атрада Аляксандра Кастроўскага, які геройчна змагаўся і загінуў у барацьбе за Совецкую Радзіму.

КОНКУРС НА МУЗЫКАЛЬНЫ ТВОР

Кіраўніцтва па справах мастацтваў пры СНК БССР абвясціла конкурс беларускіх кампазітараў і паэтаў на стварэнне твораў: «Песня аб Сталіне», «Партызанская песня» і «Партызанскі марш».

ТРЫ НОВЫЯ ШКОЛЫ

На вызваленай тэрыторыі Лёзненскага раёна, Віцебскай вобласці, захавалася толькі пяць будынкаў пачатковых школ.

Адразу пасля прыходу сюды Чырвонай Арміі пачаўся рамонт. Тут ужо адкрыты тры школы, у якіх навучаецца 240 дзяцей.

Разразныя азбукі будуць надрукаваны ў мясцовай друкарні, і гэта дасць палёгку ў рабоце настаўнікаў пачатковых школ.

ПАДПОЛЬНЫЯ ГАЗЕТЫ

У Беластоцкай вобласці выходзяць падпольныя газеты «Белостокская правда» — орган Беластоцкага абкома КП(б)Б і аблвыканкома і «Молодой партизан»—орган абкома ЛКСМБ.

Газеты ўзнімаюць народ на барацьбу супроць немцаў, абагульняюць баявы вопыт партызан, нясуць у масы працоўных словы большэвіцкай праўды.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (Беларусь). На здымку: Артылерысты гатовы да паходу.

БАІ ЗА РЭЧЫЦУ

Выхад нашых танкаў на захад і на поўнач ад Рэчыцы азначаў поўную ізаляцыю нямецкіх войск, поўакружаных і прыціснутых да Дняпра на поўдзень ад горада і ў самой Рэчыцы. Але праціўнік прадаўжаў адчайна супраціўляцца. У горадзе і на ўскраінах яго немцы ўстанавілі значную колькасць артылерыі і мінамётаў і спрабавалі прыкрыцца агнявой завесай. Адначасова нямецкія падраздзяленні, якія знаходзяцца на поўдзень, ля Дняпра, каб выйграць час для перакідкі жывой сілы і тэхнікі, вялі контратаку за контратакай.

Барацьба прыняла яшчэ больш упарты характар, калі нашы танкі, а ўслед за імі пяхота, падыйшлі непасрэдна да горада. Асабліва моцнае супраціўленне аказаў праціўнік на заходняй ускраіне Рэчыцы. Адсюль нашым падраздзяленням адкрываўся прамы шлях у цэнтр горада і да Дняпра. Таму тут немцы сканцэнтравалі найбольшую колькасць гармат і мінамётаў. Але нашы артылерысты падавілі нямецкія батарэі і расчысцілі шлях танкам.

Першымі ў горад уварваліся танкісты генерал-маёра Панава. Фарсіраваўшы раку Ведрач, яны хутка авалодалі паўночна-заходняй ускраінай і завязалі вулічныя баі. Пехацінцы падыйшлі да Рэчыцы з паўднёва-ўсходняга і паўднёва-заходняга бакоў. Пяхотным часцям прышлося вытрымаць ярасную схватку на поўдзень ад Рэчыцы на беразе Дняпра. Прыціснуўшы немцаў да вады, нашы пехацінцы раскалолі варожыя падраздзяленні на часткі, адрэзалі іх ад чыгуначнага маста праз раку і, прадаўжаючы часткай сіл знішчаць разрозненыя гітлераўскія гарнізоны, рушылі да горада.

Артылерысты, якія рухаліся ў баявых парадках пяхоты, падавілі агнявыя кропкі немцаў і забяспечылі тым самым паспяховае прасоўванне наперад. Пасля жорсткай схваткі пехацінцы ўварваліся ў вуліцы і злучыліся з танкістамі. Праціўнік паспрабаваў аказаць адпор ля Дняпра, але быў скінуты ў ваду.

Флангавы абход нашымі войскамі Рэчыцы меў рашаючае значэнне. У выніку абходу праціўнік страціў важныя камунікацыі і пазбавіўся вялікага апорнага пункта.

Адначасова з баямі за Рэчыцу нашы войскі прадаўжалі паспяховае наступленне ў заходнім і паўночна-заходнім напрамках. Асабліва актыўна дзейнічалі коннікі. Абходзячы варожыя вузлы супраціўлення, наносячы праціўніку імклівыя і дзёрзкія ўдары, яны праўваліся на захад і, шчыльна ўзаемадзейнічаючы з пяхотай, авалодалі раённым цэнтрам Васілевічы.

Баі пачаліся ў Мозырскіх балотах.

Я. МАКАРЭНКА.

Беларускі фронт, 18 лістапада. («Правда»).

Міжнародная інфармацыя

Дзеянні авіяцыі саюзнікаў

У ноч на 16 лістапада самалёты англійскай бамбардыровачнай авіяцыі атакавалі рад аб'ектаў Заходняй Германіі. Раніцай 16 лістапада цяжкія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на Нарвегію. Яны бамбілі малібдэнавыя руднікі ў Кнабіне і электрастанцыю ў Рукане.

Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што з 96 тысяч тон бомбаў, скінутых на Германію за чацверты год вайны, 50 тысяч тон былі скінуты на металургічныя заводы, прадпрыемствы горна-руднай прамысловасці, хімічныя заводы, чыгуначныя аб'екты і партовыя збудаванні Рура.

Налёт авіяцыі саюзнікаў на Сафію

Штаб войск саюзнікаў у Паўночнай Афрыцы паведамляе, што 14 лістапада сярэднія бамбардыроўшчыкі ў суправаджэнні знішчальнікаў дальняга дзеяння, што ўваходзяць у склад ваенна-паветраных сіл Паўночна-Заходняй Афрыкі, атакавалі чыгуначныя аб'екты ў Сафіі. Была скінута вялікая колькасць бомбаў. Адзначаны прамыя пападанні ў рамонтныя майстэрні.

ПАРТЫЗАНСКАЯ ВАЙНА СУПРОЦЬ АКУПАНТАЎ ВА ФРАНЦЫІ

Спецыяльны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр у Алжыры перадае заяву цяперашняга камісара ўнутраных спраў Французскага Камітэта Нацыянальнага Вызвалення Эмануэля д'Асцье, які кіраваў ва Францыі нелегальнай арганізацыяй «Ліберас'ён».

Д'Асцье заявіў, што французскі народ вядзе партызанскую вайну ўжо больш года. Не праходзіць ніводнага дня без таго, каб не было зроблена ад 5 да 8 вялікіх нападаў на ворага, ці каб не быў пакараны які-небудзь здраднік — паслугач акупантаў. Французскі Совет Супраціўлення, які кіруе работай нелегальных арганізацый, складаецца з 16 членаў.

Зверствы немцаў у Турыне

У адказ на забойства італьянскімі патрыётамі некалькіх нямецкіх салдат гітлераўцы публічна пакаралі смерцю ў Турыне 100 італьянцаў з ліку кінутых у канцэнтрацыйны лагер. Трупы пакараных былі пакінуты на плошчах для «застрашэння» насельніцтва. Гітлераўскія ўлады загадалі выгнаць з спецыяльнага дому ўсіх душэўна-хворых, якія ў ім знаходзіліся. У адказ на пратэсты насельніцтва гітлераўцы цынічна «раілі» знішчаць хворых.

ДОБРЫ ДЗЕНЬ, ДНЯПРО!

КАЛЯ РОДНАЙ РАКІ

Надыйшлі радасныя дні. Мы ступілі на беларускую зямлю. З баямі праўваліся да роднага Дняпра.

Абароне Дняпра немцы надавалі выключнае значэнне. Шырокі водны рубеж яны ўзмацнілі лініямі акопаў, драўляна-земляных збудаванняў. Мост праз раку ўзарвалі.

Рыхтуючыся да пераправы, мы правялі разведку абароны немцаў на правым беразе.

Адначасова ў падраздзяленнях вялася старанная падрыхтоўка да фарсіравання ракі. Кожны баец рыхтаваўся да штурму. Асабліва вялікую падрыхтоўку правялі сапёры пад кіраўніцтвам інжынера-беларуса Міхаіла Свідкоўскага.

І вось аддан загад—фарсіраваць Дняпро. Першай павінна была пераправіцца часць палкоўніка Коржыкава. Пад прыкрыццём ночы падраздзяленні непрыкметна вышлі на зыходны рубеж. Байцы ўбачылі родны Дняпро. Чыстае, зорнае неба адбівалася ў вадзе. Магутная рака як быццам ззяла ад радасці, сустрэўшыся са сваімі вызваліцелямі. Два з паловай гады Дняпро пакутваў у палоне. І вось ён зноў сустрэўся з сваімі сапраўднымі гаспадарамі — сынамі Беларусі, рускімі і ўкраінцамі. Байцы і камандзіры нагіналіся і прагна пілі дняпроўскую ваду, як-бы чэрпаючы ў ёй сілу для прадстаячай цяжкай бітвы.

Падраздзяленні ціха пагружаюцца на паромы і лодкі. Напярэдадзе ўстаноўлены станкавыя кулямёты, супроцьтанкавыя ружжы. Да бою падрыхтавана ўсё. Немцы прыкмецілі нас яшчэ на вадзе. Яны адкрылі шалёны агонь з мінамётаў і кулямётаў. Але з нашага левага берага па немцах ударылі «кацюшы», на галовы ворага з шумам і свістам паляцелі совецкія міны, снарады. Загаварыла ўся наша стралковая зброя. Дняпро загудзеў, застагнаў. Вада яго быццам закіпела ўся ад разрываў снарадаў. Неба расквецілася рознакаляровымі ракетамі.

ДНЯПРО — ЗА СПІНОЮ!

Нішто не магло стрымаць наступальнага парыву нашых байцоў. Ледзь прычаліўшы да берага, яны саскаквалі на правабярэжную зямлю і, страляючы нахаду, бягом атакавалі нямецкія акопы. У варожых траншэях завязалася гарачая рукапашная схватка. Гранатай і штыком, аўтаматам і прыкладам крушылі фрыцаў нашы байцы. Не вытрымаўшы націску совецкіх байцоў, фашысты кінуліся наўцёкі. Яны кідалі ў акопах зброю, раненых і забітых, яны беглі стрымгалоў са сваіх умацаванняў, толькі-б хутчэй унесці ногі.

У 3—5 кілометрах ад Дняпра ў глыбіні варожай абароны зноў разгарэўся жорсткі бой. Гітлераўцы кінулі ў контратаку танкі, самаходныя гарматы «фердынанд». Былі ўведзены ў бой вялікія пяхотныя падмацаванні. Нямецкае камандаванне ўсімі сіламі спрабавала затрымацца каля берага, скінуць нас у раку, але байцы праслаўленай Чырвонасцяжнай Бахмачскай стралковай дывізіі не адступалі. Яны адчувалі за сваёй спіной дыханне вызваленага Дняпра і, як львы, кідаліся на ворага.

ГЕРОІ ПЕРАПРАВЫ

Слава герояў бітвы за Дняпро грыміць па ўсёй нашай Радзіме.

Камандзір палка Коржыкаў мужна ўзначаліў атакуючых. Пад яго камандаваннем плацдарм на заходнім беразе адстойвалі ўсе: ад салдата і сержанта да афіцэра штаба. У рукапашную ішлі ўсе, хто паспеў пераправіцца на правы бераг.

Славай пакрылі сябе ў гэтым баю сыны беларускага народа—камандзір праслаўленага кулямётнага ўзвода, лейтэнант Юхновец, стралкі Ціткоў, Карповіч, артылерыст Мельнікаў, санінструктар Валянціна Мікула.

Лейтэнанту Паўлаву палкоўнік загадаў прабрацца на ўсходні бераг і далажыць генералу абстаноўку. У час выканання баявога загада Паўлаў быў кантужан. Лодкі на беразе не было. Тады лейтэнант, не губляючы ні мінуты, кінуўся ў халодную ваду і пераплыў кілометравую шырыню ракі. Баявы загад выканаў у тэрмін.

У ходзе бою немцы прасачыліся нам у фланг.

— Памрэм, але не пусцім фашысцкую сволач! — крыкнуў комсорг Хаванскі байцам аўтаматнай роты. Аўтаматчыкі падпусцілі гітлераўцаў на 30—40 метраў і расстралялі іх усіх да аднаго. Комсамолец Русіянаў падкраўся да нямецкага кулямёта. Ударамі штыка ён знішчыў кулямётны разлік і працягваў бой з трафейнай зброі.

На падраздзяленні ішлі варожыя танкі. Палкоўнік падышоў да бронебойшчыкаў.

— Не палохайся, — сказаў ён аднаму ефрэйтару. — Спалохаешся—прападзеш.

— Кумзбекаў не палохаецца. Кумзбекаў будзе страляць, метка страляць,—пачуў у адказ палкоўнік.

Варожыя танкі былі сустрэты шквальным агнём бронебойшчыкаў. Ефрэйтар Асільбек Кумзбекаў падбіў сярэдні нямецкі танк. Тут-жа застыла, нібы ўкапаная ў зямлю, падбітая самаходная гармата «Фердынанд». Яшчэ адзін танк падбіў бронебойшчык Седоў. Калі палкоўнік абвясціў бронебойшчыкам падзяку і сказаў, што прадстаўляе іх да ўрадавай узнагароды, казах Кумзбекаў і рускі Васілій Седоў усталі па стойцы «смірна»:

— Служу Совецкаму Саюзу!

...Ад ракі да ракі, ад высоткі да высоткі Чырвоная Армія ідзе наперад па роднай беларускай зямлі. Ідуць разам і рускі, і беларус, і ўкраінец, і казах—сыны ўсіх народаў нашай вялікай бацькаўшчыны.

Мы ідзем табе на дапамогу, маці Беларусь!

На нашых сцягах крывёю лепшых сыноў радзімы напісана:

— Смерць нямецкім акупантам!

С. КОНАНАЎ,
старшы лейтэнант, узнагароджаны ордэнам «Чырвонай Звязды» і медаллю «За баявыя заслугі».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
Б-3811.